Günün Akisleri

Fikir münakaşası ve medenî cesaret

Bir itirafı zünup anketi yapsak ve buna herkes, bütün saffet ve namusile cevap verse, öyle tahmin ediyorum ki, müşterek kusurlarımızın en bellibaşlısı şu olur:

Karşısındakinin fikrine hürmet etmemek, mutlaka kendi fikrini karşısındakine kabul ettirmek ve hiçbir zaman haksız olduğunu kabul etmemek. Bu illetimizin muhtelif sahalarda çeşitli tezahürlerini görürüz. Ticaret hayatında biribirine yaslanarak yükselen iki kafadar şeriki mumla arasak bulamayız. Evlâdın, babanın mesleğini takip ettiği nadir görülür. Üç kişi bir araya gelince kaypaklık yapmadan, ayni plân üzerinde münakaşa edemez. Gazete sütunlarındaki çarpışmalar, bir hakikatin tezahürüne hiçbir zaman hizmet etmez ve karşımızdakini hakikatlerle ilzam etmek yolunu bir kenara bırakır, rakibimizi, kudretimiz varsa, fikir şaklabanlığı, münakaşa hilebazlığı içinde boğar, rezil ederiz.

***

Şöhreti yapıcılıkta değil, yıkıcılıkta arıyoruz

Bu kötü hodkâmlığın tabiî bir neticesi olarak şöhreti yapıcılıkta değil, yıkıcılıkta ararız ve bu kötü tabiyeyi kullana kullana biribirimizi nehyeder, âmme karşısında gözüken bütün kabiliyetleri bir gün itimat edilemez, iş göremez bir hale getiririz ve sonra ne olur bilir misiniz? Fikrini mertçe ortaya koymıyan, her rüzgâra inkıyad eden ve herkesle hoş geçinen bir eyyam reisi, en kıymetli bir adam olarak karşımızda ahzi mevki eyler. Biz de cesareti medeniyeye, ilme, fazilete değil, riyakârlığa, tabasbusa baş iğeriz.

***

Münakaşalar daima şahsileşir

Gerek hususî, gerek umumî meclislerde, gazete sütunlarında ilmî münakaşalarda hiçbir çarpışmayı hatırlamıyorum ki, sonu:

— Ben senin ne olduğunu bilirim.

Cümlesile neticelenmemiş olsun ve hiçbir münakaşa yoktur ki, bu tereddi humması içinde ya jurnalcılığa başvurulup, lûtfu görülen yukarı makamların müdahale ve nüfuzuna sığınılmadan, yahut da, ecdat, aile, mukaddesat ne varsa ortaya döküp insanlık mefhumundan uzaklaşılmadan bitmiş olsun.

***

En sonra söylenecek sözleri, en evvel söyleriz

Çabuk kızar ve ekseriya en sonra veya hiç söylenmiyecek sözleri ilk muhaverede sarfederiz. Karşımızdakine mantığımızla k'at'î bir darbe vuramazsak, her gittiğimiz yerde ve her fırsatta, sırasına göre münakaşa mevzuumuza hiç temas etmeden sırtımızı rejime yaslanmış gibi göstererek zemin ve zamana göre:

— O mürtecidir, babası, İstiklâl mahkemesine gitmiştir. Yahut:

— Filân memleketten muhakkak para alıyor.

Damgasını vururuz.

***

Vatandaşlık ahlâkı

Her devirde dedikodudan gelebilecek tehlikelere aldırış etmemek cesaretini henüz gösteremediğimiz için, evvelki gün Yıldızın esrarlı heybetine, dün merkezi umumîye, bugün de üzerinde titrediğimiz millî yükselme hislerine sırt verir gibi görünen, ve her üç devirde de şahsiyet değiştirdiği halde hüviyet değiştirmiyenlerden çekiniriz.

Biz bu kusurun köklerini, 33 senelik kara bir istibdadın ruhlara telkin ettiği zebunküşlükte buluyoruz. Devlet hâlâ kendi şahsiyetlerini bulamamış olanların kulağına eğilerek:

— Artık tebaa değil, vatandaşsın, medenî cesaret göstermek, bir fazilet değil, bir vatandaşlık hakkıdır.. nasihatini ferden ferdâ tekrar edemez. Rejimi yükselttiğimiz noktaya kendi ahlâkımızı, korkmıyan cesur, mert muzmeri olmıyan vatandaşlık ahlâkını da kendimiz yükseltmeliyiz. Hiç korkmıyalım, içinde yaşadığımız ismet devrinde şahsî menfaati uğruna, bu hamleye çelme takmak istiyen, dünün cebin ruhlu artığını, bu hürriyet, insanlık ve fazilet havası mutlaka boğacaktır.

C. B.

SON HABERLER

Yerli kumaşlarımızı yüzde on daha ucuza alabileceğiz

Ankara, 6 (Hususî) — Sümerbank fabrikaları, yerli kumaşlara ait stoklarını ikmal etmiştir. Şimdiye kadar bazı mutavassıtlar vasıtasile kumaşlar, muhtelif komisyonlar yüzünden halka pahalıya mal oluyordu. Sümerbank bu kumaşları yeniden ihdas ettiği kendi şubeleri vasıtasile ve asgarî bir kârla satacağından yerli kumaşlarımızın metresinde asgarî yüzde on nisbetinde bir ucuzluk temin olunacaktır.

Devletçe satın alınan taksilerin yerine araba alanlara plâka verilecek

Ankara, 6 (Hususî) — Servis otomobillerinin işlemesi hakkındaki karar, deniz nakil vasıtalarına da teşmil edilmiştir. Koordinasyon Heyetinin teklifi üzerine Vekiller Heyetinin tasvip ettiği diğer bir karara göre, devletçe satın alınan taksi otomobillerinin yerine sahipleri tarafından ikame olunacak otomobillere yeniden plâka verilecektir.

Müthiş rakam

Amerikanın hazırlığı

Donanmaya yeniden altı buçuk milyar tahsis ediliyor

Nevyork, 6 (A.A.) — New Republic Amerikan mecmuası kongrenin harp gemileri inşası için 6500000000 dolarlık tahsisat kabul ettiğini yazmaktadır. 9 eylûl 1940 tarihinde takriben dört milyar kıymetinde 200 harp gemisi sipariş edilmişti.

Bahriye Nezareti, tezgâhlarının randımanını arttırabilmeleri için hususî firmalara malî yardımda bulunmaktadır. Bu maksatla hususî müesseselere şimdiye kadar 76 milyon dolar verilmiştir.

7 saffıharp gemisi, 115 muhrip, 43 denizaltı, 27 kruvazör ve 8 tayyare gemisi inşasını derpiş eden programdan hükûmet tezgâhlarına bütün saffıharp gemilerile 17 muhrip ve sekiz denizaltı gemisi inşası havale edilmiştir. Diğer gemiler hususî bahrî inşaat tezgâhlarında yapılmaktadır.

Muğlada halk dershaneleri

Muğla, 6 (A.A.) — Vilâyetimiz dahilinde 221 halk dershanesi açılmış bulunmaktadır. Bu dershanelere 2439 erkek, 2325 kadın devam etmektedir. Bundan başka 32 eğitmen okulunda da 746 erkek, 639 kadın okumaktadır.

Gaziantep Vilâyet Meclisi

Antep, 6 (A.A.) — Vilâyet Umumî Meclisi bugün son toplantısını yaparak bütçeyi kabul ettikten ve Encümen âzalarını seçtikten sonra, Valinin kısa bir nutku ile mesaisine son vermiştir.

Vilâyetimizin 941 bütçesi 470.000 lira olarak kabul edilmiştir. Bu miktarın 85.000 i maarife, 89.000 lira Nafiaya, 56.000 lira sıhhat işlerine, 10.000 lira da ziraat ve baytar işlerine ayrılmıştır.

Yeni bir tadil

Vaşington, 6 (A.A.) — Ayan Meclisi demokratlara yardım kanun projesinde diğer bir tadil yapmıştır. Bu tadile nazaran Harbiye, Bahriye Nazırları ve diğer Nazırlar, İngiltereye devredilecek mevcut teçhizatın kıymetini takdir edebileceklerdir.

Sovyet Mühimmat Komiseri vazifesinden affedildi

Moskova, 6 (A.A.) — Havas: Sovyetler Birliği Presidiumu Mühimmat Halk Komiseri Sergeyefi vazifesinden affederek yerine Goremkini [illegible] etmiştir.

Viyana mülâkatı

Göring ile Antonesko

İktısat işbirliği mevzuu üzerinde görüştüler

Viyana, 6 (A.A.) — D.N.B.: Rumen devlet reisi General Antonesco ile Alman Maerşali Göring arasında dün Viyanada yapılan müzakereler bilhassa iki memleket arasındaki mühim iktısadî meseleleri istihdaf etmiştir. Bu görüşmeler Almanya ile Rumanya arasındaki dostluğu ve sıkı işbirliğini tebarüz ettirmiştir.

İngiliz tayyareleri Anveresteki

Petrol depolarını yaktılar

Londra, 6 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor:

Müstakil Belçika ajansına gelen haberlere göre, Anversteki petrol ve benzin depolarında büyük yangınlar çıkmıştır.

Alman tayyarelerinin faaliyeti

Londra, 6 (A.A.) — Dahilî Emniyet Nezaretinin tebliği:

Dün gece İngiltere üzerinde düşmanın çok az faaliyeti olmuştur. Hava karardıktan az sonra cenup sahillerinde bir yere bir kaç bomba atılmışsa da hasar vukua geldiği ve insanca zayiat olduğu hakkında haber alınmamıştır.

İrlandada Alman tayyareleri

Londra, 6 (A.A.) — Hava Nezaretinin İstihbarat Dairesi, sahil servisine mensup iki tayyarenin çarşamba günü İrlandanın şimal sahilinde Heinkel tipinde iki tayyareye rastladıklarını bildirmektedir. Dokuz dakika devam eden bir hava muharebesi neticesinde bir Heinkel, şark istikametinde kaçmış, diğeri de İrlandaya doğru uzaklaşmıya çalışmıştır. Bu ikinci tayyare son defa olarak görüldüğü zaman hemen hemen denizin sathına temas edecek kadar alçakta uçuyordu.

Tayyarelerimizden birisi salimen dönmüştür. İkinci İngiliz tayyaresinin ağır surette yaralanan pilotu, yine yaralı olan diğer mürettebatın da yardımile tayyaresini üssüne götürmiye muvaffak olmuştur. Tayyarenin üsse kadar götürülmesi yere inmesinden çok daha kolay olmuştur.

XX nci asır Larusu münasebetile

Vâ - Nû ya cevap

— 1 —

Doktor Rıza Nur, 20 nci asır Larusu dolayısile Vâ - Nû'nun kendi hakkında yaptığı neşriyata aşağıdaki yazı ile cevap vermektedir. Yazıda muharririn arzusu üzerine kendi imlâsı aynen muhafaza edilmiştir.

Yazan: Doktor Rıza Nur

25. II. 1941 tarihli Akşam'da Bay Vâ - Nû bizi kalemine dolamış. Sebebi: Yirminci asır Larusu ne deye Rıza Nur'dan bahsetmiş, buna kızmış! Altı sene evvel de biri, adım, böyle mühim bir Fransız kamusuna girdi deye köpürmüş, üstelik de Pâris'de soğulcan hayatı y aşayor sözüyle bana hakaret etmişdi. Ben ona cevap vermişdim. Cevablar Türkbilik Revüsü No. 7, S. 1668 ve No. 9, S. 2027 dedir. Keşki Vâ - Nû daha evvel bunları görseydi. Tabiî ben para yapacak olsaydım fırsatken yapardım, her kesin zevk ve sefâ etdiği Pârisde öyle yaşamazdım. Fakat her kesin kafası bir değil; akıl bu ya. Ben fakirce yaşamağı tercih ediyorum. Vicdanım râhat olsun, yeter.

Bana sıhhîce iki üç oda, sâde hayatı idâmeye kâfi kaloride bir gıdâ, mevsimlerin şiddetlerinden muhâfazaya kâfi iki üç kat elbise, kitab satın alacak ve kitab basdıracak ufak bir para. Kâfi, vâfi. Bunu da bu yaşa geldim, dâimâ buldum. Ötesi başkasının olsun. Dünyâde keyf, eğlence ve râhatla yaşasınlar. Arta kalanını da ahrete götürsünler.

Ben «fakrî, fahrî» (fakirliğim iftiharımdır) deyorum. Benim fakirliğim ve zenginliğim işte bu...

***

On beş yıldır hiç bir şeye karışmamak, inziva köşesinde yaşamak karârındayım. Ne poletika, ne yazı yazmak, ne başka iş istemeyorum. Fakat insana inzivâda da râhat vermeyorlar. Mezarda da vermezler... On, on beş yıldır Nâmık Kemal gibi bir adama ne alçakça hücumlar etdiler.

Vâ - Nû, Larusun benim için dediklerine inanmamış. Bu malûmatda bir iki yanlış yok değil, fakat doğrusu ve hele eksiği pek çok. Bunları birer birer mütalea edelim de Vâ - Nû da anlasın:

1 — Larus bana Sinoblu demiş. Doğrudur. Sinobluyum. En eski mâlûm ceddim Dizdar Hacı İbrahim. Onun oğlu Sinobda Hisâr camii imamı Mustafadır. Bunu bu imamdan kalan, âilemizde nesilden nesle intikal eden, Sinobda tesis ve vakfetdiğim kütübhanemde durmakda olan bir elyazısı kitab söyleyor. Bu kitabdaki iki tahrîratda imzâları var. Bu imzâda (Sinobî) ilh.. deyor. Mustafanın imamlık zamânı 1200 târihidir. İmam ovakit muhterem bir insandı. Hiç olmazsa ekseriya ve en aşağı kırk yaşında imam olurlar. Demek babasını da hesâba katarsanız, âilem tahminî 250 yıldır mâlûm. Dizdarlık mühimdi. Kalelerin muhâfazasına memur kumandandılar. Anam da yerli Sinoblulardandır. Hâsılı 250 yıldır kanına tek bir damla yabancı kanı karışmamış Sinoblu Türküz. Bu benim en büyük iftiharımdır.

2 — Larus bana gazeteci demiş. Doğru olsa gerek. Vaktîle muhtelif gazete ve mecmualarda birçok edebî, ilmî, siyasî makale neşretdim. İki defa da gazete çıkardım. Vâ - Nû eski gazete koleksiyonlarını tedkik etsin.

3 — Larus bana müverrih demiş. Birçok cildden mürekkeb «Türk târihi» adlı eserim ve târihe aid yazılarım meydanda. Vâ - Nû sorub öğrenebilir.

4 — Larus bana siyaset adamı demiş. Doğrudur. Ömrüm siyâsetle geçdi. Defalarca mebus, defalarca Vekil oldum. Defalarca diplomatlık etdim. Bunlara dâir resmî vesikalar ve matbuat sahifeleri vardır. Vâ - Nû bilmiyorsa tahkik etsin, öğrensin. Haklıysa ovakit Larusa ve bana kızsın.

5 — Larus bana İstanbul Tıp Fakültesinde çocuk cerrâhîsi professörü demiş. Evet, doğrudur. Alman professörler Gülhâne hastahânesinde beni kendilerine asistan yapdılar. Sora da doçent. Bana zergut şahâdetnâme verdiler. Buna bizde şimdi pek eyi deniyor galibâ. Nihâyet müsâbaka (konkur) imtihânına girib kazanarak Haydarpaşada Tıbbiyede fenni cerrâhî ortopedi professörü oldum. Elimde binbaşı olduğum vakıt bana verilen bir ferman var. Bu fermanda bana: «Tıbbiyye-i - şâhânem fen- ni - cerrâhî -i - ortopedi muallimim» deye hitab ediliyor. Vâ - Nû inanmamış. Gelsin; o şehâdetnameyi de, bu fermânı da kendisine göstereyim.

Ovakıt bizde profesörün adı muallimdi. Meşrûtiyetde müderris, cümhuriyetde profesör oldu.

6 — Larus meşrûtiyyet haretine faal sûretde iştirâk etdiğimi söyleyor. Tıbbiyyede talebeyken Pâriş ve Mısırdan Jön -Türklerin gazetelerini getirir, Galatadaki ve tarassud altında bulunan Fransız postahânesinden bir cesaret hamlesînen alır, Tıbbiyye mektebine sokar, talebeye okuturduk. Sora da dışarda dağıtırdık. Abdülhamid idaresinin birkaç defa taharrîlerine uğradım. Ben İttihad ve Terakkî Cemiyetine Meşrutîyetin îlânından evvel girdim. Birtakımları gibi Meşrûtiyyet dönmesi değilim. Meşrutiyyetin ikinci günü Tıbbiyye talebesini aldım, büyük bir nümayiş yaptık. Halk etrâfımızda toplandı. Öyle ki, bir ucumuz Köprüdeydi. Tıbbiyyeliler o gün beni sabahdan akşama kadar omuzlarında taşıdılar. Nutuk söylemekden, halkı Meşrûtiyyeti müdâfaaya teşvik etmek için bağırmakdan sesim kısıldı. On beş gün açılmadı. Abdülhamidin baş tüfekcisi Tâhir Paşa adamlarîle berâber gelib beni vurmak istedi. Tıb talebesi mâni oldu. Hayâtımı tehlikeye koymuşdum. Bu talebeden bugün yaşayan yüksek rütbeli doktorlar var. Bir alaman mecmuası da bu nümâyişi fotografiye edib neşretmiş. Vâ - Nû gelsin göstereyim. Bu nümâyişnendir ki İstanbul ahâlisi ayaklanmışdır. Bu da Meşrûtiyyetin yerleşmesine müessir bir yardımcı sebeb olmuşdur. Bu, hürriyyet için nice hizmeti olan Tıbbiyyelilerin şereflerinden biridir. Benim Meşrûtiyyetin husûluna hizmetim bu kadarcık. Bunlar faal kadrosuna lâyık değilse Larusun bu sözü doğru değildir.

7 — Larus benim için ilk Meclis - i - Mebûsâna mebus seçildi deyor. Doğrudur. Vanu bilmeyor demek. Lâkin sorub öğrenebilirdi. Veyâ Meclis - i - Mebûsan zabıtnâmelerine ve benim oradaki bir sürü sözlerime, yâhud o zamânın gazetelerine bakabilirdi.

8 — Larus beni İttihadcılardan ayrıldı, muhâlif bir fırka teşkil etdi deyor. Doğrudur. Muhtelif gazetelerde İttihadcılar aleyhine birçok makale neşretdim .Millet Meclisi kürsüsünde söyledim. Kezâ konferanslar verdim. Hattâ ihtilâl tertib etdim. Meşrûtiyyet devrinin ilk yıllarının bu cidâli meşhur olmuşdur. İşte bu cidalda merhum muhterem Lûtfi Fikri ile berâberdik. O benim en samîmî, en aziz arkadaşımdı. Yalnız fikirde, sosiyal hayatda değil, ferdî hayatda da öyle dostumdu. Hâtırasını hürmetle, sempatîle yâdederim. O her hakkın kanunen istihsal edileceğini zanneder, ihtilâle yanaşmazdı. Muhâliflerîle aradaki ihtilâfın kanunla halledilmek imkânını İttihadcılar kaldırınca ben ihtilâle teşebbüs etdim. Burada Lûtfi Fikri'den ayrıldım. Bu ihtilâl hakkında 1914 de Pârisde yazılmış ve 1919 da İstanbulda basılmış «Hürriyyet ve İtilâfın iç yüzü» adlı eserimde, Türkbilik revüsünün 7, 8 numeralarında tafsilât vardır. O zamanki Tanin'e de müracaat buyurulsun.

(Arkası var)

KÂH dünden bugünden

Memleketimiz için zararlı reklâmlarımız

Fes bizim millî serpuşumuz değildi. Onun için püskülü ile beraber başlarımızda belâ olarak ancak bir asırlık hayat sürebildi. Uzun tarihimiz içinde bir asır nedir ki? Nihayet onu da attık gitti.

Fesi, 1825 sularında bize Koca Husrev Paşanın getirdiği malûmdur. Koca Husrev Paşa zeki ve yükselmek için lâzım olan girginlik kaidelerine âşina bir zattı. Devletin en büyük mansıplarında bulunmuş olan Paşa, Kapdanı Deryalıkla Karadeniz Boğazını muhafazaya memuren, mevcut maiyetile İstanbul yakınına getirildiği halde Yeniçerilerin ilgası vakasına fiilen hizmet edememişti. Ancak, Padişahın Yeniçeriliğe ait hiçbir hatıra ve eser bırakmamak hususundaki arzusuna vâkıf bulunduğundan, Tunustan tedarik ettiği fesleri kalyoncu neferlerine giydirip bir cuma günü selâmlık resmine çıkarmış ve İkinci Mahmudun hem takdirini kazanmış, hem de bu hâdise ile fesin eski serpuşlar yerine kaim olması hakkında bir ferman çıkması hususuna âmil olmuştu. Bu hâdise, eski kıyafetlerimizin değişmesi için de bir başlangıçtı.

Daha eski tarihlerde, Frikyada azat olan kölelerin kırmızı serpuş giydiklerini biliyoruz. Fransız büyük ihtilâlinde kırmızı serpuş, hürriyet alâmeti olarak kabul edilmiş ve bütün halk arasında taammüm etmişti. Ancak, bunların şekli, bizim bildiğimiz fese benzemezdi ve içi pamuklu idi. İhtilâl tavsayıp Fransada modası geçtikten sonra Yunan adalarına ve oradan garp ocaklarına sirayet etti.

Püskülün ziynet olarak kullanılması ihtimali kuvvetlidir. İlk giyilen feslere bütün çevreyi ihata etmek üzere ipek püskül takılırdı. Bunlar, yağmurlu günlerde biribirine karıştığından, şimdiki kundura boyacıları gibi, sokaklarda bulunan püskül tarayıcıları on para mukabilinde püskülü intizama koyarlardı.

Biz fesi, kabulünden tam bir asır sonra başımızdan kaldırıp attık ve 1925 senesinde bunu kullanmamak için bir kanun bile yaptık.

Kılığımız ise, dostlarımızın malûmu olduğu üzere tamamen Avrupaidir. Vakıâ bazı köşe bucakta henüz kuşak ve şalvar gibi mahallî kılıklar varsa da, bunlar millî eski kisvenin bakayasıdır. Ancak millî bir anane olarak mevziî birkaç yerde muhafaza edilmektedir. Kılığın da tamamen Avrupalı şekil alması gün geçtikçe taammüm etmektedir. Bir gün bunlar da millî ananeyi gösteren kisve olarak ancak tezahürat günlerinde giyilebilecek birer müze halini alacaktır.

Serpuşumuz ve kılığımız tamamen Avrupalı olduğu halde eskiden kalma bir anane veyahut yeni vaziyetimizi bilmemek yüzünden hâlâ yabancı gazetelerde Türkler, şalvarlı, kuşaklı, sarıklı ve fesli olarak tasvir edilmektedir ki, bu neşriyatı yapanlar, zihniyetimizi de kılığımızla mütenasip olarak ölçmekten utanmamakta ve biz de kendimizi bugünkü zihniyetimizle tanıtamamaktan müteessir olmakta devam etmekteyiz.

Bu kadar temaslara ve bu kadar neşriyata rağmen Amerika ve garp memleketleri şöyle dursun, bazı komşularımızın neşriyatında bile şalvarlı ve sarıklı, fesli olarak tasvir edilmekten kurtulamadık.

Hal böyle iken, bazı ticarethanelerimizin de eski garplı düşünüşüne yaranmak için reklâmlarında Türk köylüsünü fesli olarak gösteren resimler bastırdığını ve bunları mallarının üzerine yapıştırdıklarını görmekteyiz.

Bunlardan bir incir paketi üzerine yapıştırılan bir tanesi dikkate şayandır. İncir, mühim ihracat mallarımızdan olduğuna göre bu paketlerden yüz binlercesinin yabancı memleketlere gönderildiği muhakkaktır. Üzerindeki yazıların İngilizce olması da bunu anlatır.

Ankarada bir yemişçiden aldığım bu incir paketinin üzerindeki renkli olarak basılmış olan beyaz sakallı Türk köylüsünün, kırmızı fesi, ağabani sarığı vardır. Şalvarı ve kuşağı da tamamdır. Yazıları İngilizce olarak şöyledir: «Peasant Brand - Smyrna figes». Bunun Türkçesi şudur: «Köylü marka - İzmir inciri».

Biz fesli değiliz. Onu giyen eski kafaların zihniyeti çoktan değişti. Bir taraftan kendimizi medenî âleme anlatmak için çırpınır, yırtınırken diğer taraftan ihracat tacirlerimizin, yabancıların hoşuna giderek fazla mal satmak

SERVER İSKİT

(Devamı sahife 5, sütun 1 de)

Amerikanın son aylarda yaptığı ihracat

Nevyork, 6 (A.A.) — Associated Press bildiriyor:

Birleşik Amerika Ticaret Nezareti Birleşik Amerikanın ikincikânun dış ticareti hakkındaki istatistiğini neşretmiştir.

İkincikânun zarfında ihracat 370 milyon doları geçmiştir. İlkkânun ayındaki ihracat ise 332 milyondu. İkincikânun zarfındaki hava malzemesi ihracatı rekor teşkil etmektedir: 40.900.000 dolar. İlkkânun ayındaki hava malzemesi ihracatı 32 milyon 100.000 dolardı. Hava malzemesinin en büyük kısmı İngiltereye ihraç edilmiştir.

Birleşik Amerikanın ithalâtı ilkkânundaki 253 milyon dolara mukabil ikincikânunda 242 milyondur.

Prens Pol'ün Ribbentrop ile görüştüğü asılsız

Belgrad, 6 (A.A.) — Havas:

İyi malûmat alan mahfillerde yapılan tetkikata göre, Naib Prens Paul ile Von Ribbentropun Slovenyada veyahut Alman topraklarında bir yerde mülâki oldukları haberi doğru değildir. Prens Paul ile Kont Ciano arasında bir mülâkat vuku bulduğu hakkındaki şayialar da esassızdır.

Resmî mahfillerde Naib Prensin Brnodaki şatosunda iki gün geçirdiği fakat hiçbir kimseyi kabul etmediği bildirilmektedir.

Dikilide zelzele

İzmir, 6 (A.A.) — Evvelki gece saat 2.25 de Dikili kazasında altı saniye devam eden orta şiddette bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Küçük haricî haberler

★ Roma, 6 (A.A.) — Stefani ajansından:

Resmî ceride, bir kararname neşretmiştir. Bu kararnameye göre harp dolayısile seferber edilmiş olan Adliye Nazırının vazifesini Duçe görecektir.

★ Londra, 6 (A.A.) — Reuter:

Resmî Almanya İtalyan felâketleri karşısında Alman halkının gösterdiği az sempatik hattı hareketin bariz bir şekilde görülmesine asla taraftar değildir.

Buna binaendir ki, Berlin polis müdürünün bütün tiyatro ve kabare direktörlerine şu kelimelerle nihayetlenen bir ihtar gönderdiği öğrenilmiştir.

Tiyatro ve kabare direktörleri, artistlerin İtalyan ordusu aleyhinde yapabilecekleri istihzalardan şahsan mesul tutulacaklardır.

★ Kâbil, 6 (A.A.) — Hindistanda çıkan Tribune gazetesine göre, Üniversite talebesi Pencap vilâyetindeki Lyalpurda bir içtima aktederek ferdî itaatsizlik mücadelesinin kütle halinde bir hareket haline çevrilmesi lehinde bir karar sureti kabul etmişlerdir.

Karar sureti, talebe teşkilâtlarına karşı zecrî tedbirler tatbik eden Pencap makamlarını tenkit ve içtima serbestisi istemektedir.

Deniz Nakliyatı Kararnamesi mer'iyete giriyor

Ankar, 6 (Hususî) — Bütün teferruatını evvelce bildirdiğim deniz nakliyatının tek elden idaresi hakkındaki kararname bugün neşredilmiştir. On beş gün sonra meriyete geçecektir. Bu müddet zarfında bütün hazırlıklarını ikmal etmesi Mıntaka Liman Reisliğine tebliğ edilmiştir.

Rus hikâyesi — En kuvvetli çare

Mihail Zoştenkodan çeviren: Mustafa Şerif

İçkiye müptelâ olanlar için en iyi tedavi çaresi sanattir, yâni nefîs sanatlardır, diyorlar. Meselâ tiyatro.

Ve yine diyorlar, ki tiyatro insana o kadar tesir yapar, ki içkiyi tamamen unutturur. Bu, hakikaten doğru bir şeydir. İzah edeyim: Petar Antonoviç adında birini tanırım, ki müthiş sarhoştur ve sokaklarda yıkılıncıya kadar içer. Daha doğrusu bir köpek gibi yaşamaktadır.

Mesai günlerinde işten sonra muntazaman içen bu adam, pazar ve yortu günlerinde ise işi büsbütün ifrata vardırmaktadır. Sarhoşluğu da fenadır ha... Sarhoş olunca hâdise çıkarır; kavga eder, dövüşür... Kendisini eve daima ufkî vaziyette götürdüklerini bilirim.

Bu vaziyet tahtında bu adamın bütün vaktini her türlü kültür hareketlerinden mahrum bir halde geçirdiği tabiidir. Medenî bir insan gibi yaptığı yegâne şey, cumartesi günleri hamama giderek şöyle gelişi güzel bir su dökünmekten ibarettir.

Dostları ve akrabası bu yüzden derin bir endişe içindeydiler. Kendisine:

— Aman birader, sen artık meslek sahibi bir amelesin, diyorlardı. Genç değilsin. Sokaklarda yığılıp kalıyorsun. Günün birinde kafan her hangi bir kaldırım taşına çarparak parçalanacak... Ölüp gideceksin. Biraz insaflı ol. Daha az iç. Hayatını ve sıhhatini düşün!.

Fakat, Petar böyle masallara ehemmiyet vermiyor ve kendi bildiğinden şaşmıyordu.

Günün birinde Belediye memurlarından hayırsever bir zat kendisine dedi ki:

— Azizim Antonoviç, şu içkiden vazgeçmeni istiyorum. İçki iyi bir şey değildir. Meselâ pazar günleri meyhaneye gideceğine tiyatroya git. İşte sana bedava bilet.. Ne olur, bir kere tecrübe et...

— Madem ki bedavadır, peki tecrübe edeyim.

Hakikaten o hafta meyhaneye gideceğine tiyatroya gitti ve çok memnun oldu. Müsamere o kadar hoşuna gitti, ki oyun bittiği ve herkes salondan çıktığı halde o, hâlâ yerinde oturuyordu.

Düşündü: Artık gece yarısı olmuştu. Bu saatte bütün meyhaneler kapalıdır. Şimdi nereye gidecekti? Müthiş bir kapana düşürüldüğünü anlamıştı. Kalktı; düşüne, düşüne evine gitti. Bittabi sarhoş değildi. Evet tamamen ayıktı.

Bir hafta sonraki pazar günü tekrar tiyatroya gitti. Üçüncü hafta artık Belediyeye uğrıyarak bizzat kart aldı.

Ve, sizi temin ederim, ki Petar o mıntakada tiyatronun en sadık seyircilerinden olmuştu. O derecede, ki sokaklarda bir tiyatro afişi görse içinin titrediğini hissediyordu.

Artık pazarları içmiyordu. Bazan cumartesi günleri öğleden sonra içiyor ve hamam işini perşembeye bırakıyordu.

Fakat, nasıl oldu bilmem, geçen pazar onu yine sarhoş gördük. Yine sokakta yıkılmış ve tiyatroya gidememişti. Bununla beraber bu mevsimde kaçırdığı biricik müsamere de bu olmuştu.

Antonoviç bir hafta sonra tamamen iyileşecek ve tiyatroya gidecektir. Çünkü; artık sanat tamamen kendisini peşine takarak sürüklemektedir.

965